

Vergaderjaar 2006–2007

30 800 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2007

Nr. 100

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 26 juni 2007

De vaste commissie voor Defensie¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Defensie over de brief van 16 april 2007 inzake budgetoverschrijding Uruzgan (Kamerstuk 30 800 X, nr. 82). De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 26 juni 2007. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Baalen

De griffier van de commissie,
De Lange

¹ Samenstelling:

Leden: Van Bommel (SP), Van der Staaij (SGP), Poppe (SP), Van Baalen (VVD), voorzitter, Ferrier (CDA), Kortenhorst (CDA), Van Velzen (SP), Haverkamp (CDA), Blom (PvdA), onder-voorzitter, Eijssink (PvdA), Van Dam (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Griffith (VVD), Irrgang (SP), Knops (CDA), Willemse-van der Ploeg (CDA), Jacobi (PvdA), Boekestijn (VVD), Brinkman (PVV), Voorde-wind (CU), Pechtold (D66), Van Gennip (CDA), Ten Broeke (VVD), Peters (GL) en Thieme (PvdD).

Plv. leden: Lempens (SP), Van der Vlies (SGP), Polderman (SP), Van Beek (VVD), Ormel (CDA), Jonker (CDA), De Wit (SP), De Vries (CDA), Roefs (PvdA), Wolbert (PvdA), Smeets (PvdA), Arib (PvdA), Blok (VVD), Roemer (SP), Vacature (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Samsom (PvdA), Van der Burg (VVD), Wilders (PVV), Wiegman-van Meppelen Scheppink (CU), Van der Ham (D66), Omtzigt (CDA), Zijlstra (VVD), Vendrik (GL) en Ouwehand (PvdD).

1

In hoeverre biedt de structurele voorziening «uitvoeren crisisbeheersingsoperaties» binnen de HGIS-(Homogene Groep Internationale Samenwerking) begroting nog voldoende ruimte om de meerkosten voor de inzetten behoeve van ISAF Stage III in Zuid-Afghanistan voor de periode tot en met augustus 2008 op te vangen? Kunnen daarnaast toegezegde en nog lopende bijdragen aan andere operaties, alsmede internationale eenheden, nog gestand worden gedaan binnen de budgettaire kaders van de voorziening? Zal bijvoorbeeld eventuele inzet van Nederlandse militairen in het kader van de «EU Battlegroups of de Nato Response Force» (NRF) in 2007 nog gefinancierd kunnen worden vanuit deze voorziening?

Bij Voorjaarsnota is de structurele voorziening «uitvoeren crisisbeheersingsoperaties» met € 85 miljoen opgehoogd om de meerkosten van alle lopende operaties voor 2007 op te vangen. Voor 2008 heeft de voorziening op dit moment nog onvoldoende ruimte en zal een beroep worden gedaan op de intensiveringsmiddelen van pijler 1 (voor de periode 2008 – 2011). Zoals aangekondigd in het Beleidsprogramma worden deze aan de HGIS-voorziening toegevoegd om blijvend bij te kunnen dragen aan crisisbeheersingsoperaties. Met de eventuele inzet van Nederlandse militairen in het kader van EUBG of NRF is in de voorziening geen rekening gehouden. Afhankelijk van de omvang van de eventuele inzet zal aanvulling van de voorziening nodig zijn.

2

Het kabinet geeft aan dat de voorziening met ingang van 2007 structureel met € 20 miljoen is verhoogd vanwege de stijgende kosten voor de deelname aan crisisbeheersingsoperaties. Voorziet zij een verdere stijging van de structurele kosten? Hoe verhoudt zich dat tot het incidentele karakter van de extra gelden uit het Coalitieakkoord (30 891, nr. 4) ten behoeve van vredesoperaties?

Afhankelijk van de besluitvorming in het Kabinet en de omstandigheden waaronder een operatie zoals ISAF Stage III plaatsvindt, kunnen de additionele uitgaven hoger zijn dan het beschikbare budget op de structurele voorziening «uitvoeren crisisbeheersingsoperaties». In het kabinet is afgesproken dat gedurende de regeerperiode de intensiveringsmiddelen van pijler 1 uit het regeerakkoord tevens kunnen worden gebruikt om blijvend bij te kunnen dragen aan crisisbeheersingsoperaties.

3

In het Coalitieakkoord wordt in totaal € 500 miljoen uitgetrokken voor vredesoperaties én Defensie. Deelt het kabinet de opvatting dat als een groot deel van deze extra gelden ingezet worden voor vredesoperaties (HGIS), er een spanningsveld ontstaat ten aanzien van de andere geoormerkte intensiveringen ten behoeve van Defensie, namelijk het oplossen van operationele knelpunten en de implementatie van de aanbevelingen van de Commissie Ongewenst Gedrag?

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat er € 500 miljoen extra beschikbaar komt voor de financiering van vredesoperaties en voor de oplossing van knelpunten bij Defensie. In het Beleidsprogramma is vastgelegd dat de helft hiervan beschikbaar komt voor het opheffen van operationele knelpunten en uitvoering van de aanbevelingen van de commissie Staal.

4

Het kabinet geeft aan dat incidentele tekorten op de voorziening «uitvoeren crisisbeheersingsoperaties» binnen de HGIS-begroting meestal aangevuld zijn door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Kan het

kabinet garanderen dat eventuele toekomstige tekorten in elk geval niet gefinancierd zullen worden vanuit de Defensiebegroting?

Gedurende de regeerperiode zal het HGIS deel van de intensivering van het regeerakkoord worden gebruikt om tekorten op het beleidsartikel «uitvoeren crisisbeheersingsoperaties» op de defensiebegroting te accommoderen. De bestaande praktijk dat (dreigende) overschrijdingen op HGIS-onderdelen van begrotingen in eerste aanleg binnen de HGIS (i.c. niet de Defensiebegroting) worden gecompenseerd, wordt gecontinueerd.

5

In het Jaarverslag 2006 (31 031 X, nr. 1) is ingegaan op de oorzaken van de kostenstijgingen van de deelname aan ISAF Stage III, zoals de inzet van extra militairen, pantserhouwitsers en pantservoertuigen. Welke kostenstijgingen hebben zich sindsdien voorgedaan? Welke maatregelen gaat u nemen om de kosten van de operatie te beheersen?

In de Stand van Zaken brief Afghanistan van 23 maart 2007 bent u geïnformeerd over kostenstijgingen als gevolg van de inzet van extra militairen en de inhuur van meer transportmiddelen dan vooraf was voorzien. Defensie is doordrongen van de noodzaak tot kostenbeheersing. Het streven naar kostenbeheersing bij complexe crisisbeheersingsoperaties zoals in Uruzgan wordt echter bemoeilijkt door lange en kwetsbare logistieke lijnen, moeilijke klimatologische- en operationele omstandigheden. Niettemin streeft Defensie naar zo accuraat mogelijke ramingen. In dat kader heeft Defensie verbetermaatregelen genomen om sneller inzicht te krijgen in knelpunten en ontwikkelingen, ondermeer via aanpassing van de financiële procedures aan de aard van de operatie en herziene regelgeving. Verder worden bezuinigingsmogelijkheden onderzocht. Daarnaast wordt de kostenontwikkeling doorlopend gevolgd waarbij de financierbaarheid van noodzakelijke aanvullende operationele maatregelen wordt betrokken bij de besluitvorming.

6

Welk deel van de meerkosten van de deelname aan de ISAF-operatie is veroorzaakt door civiele inhuur van luchttransport? In hoeverre kan met de verwerving van een strategisch transportvliegtuig zoals de C-17, die overal ingezet kan worden en daardoor de logistieke lijnen korter maakt en bovendien een in de brief ter actualisering van de Prinsjesdagbrief (30 300 X, nr. 107) onderkende operationele behoefte is, voorzien worden in een oplossing voor dit probleem?

De civiele inhuur van luchttransport maakt ongeveer 20% uit van de raming van de gehele operatie. Met de verwerving van de C-17 zou in belangrijke mate kunnen worden voorzien in de behoefte aan luchttransport in het operatiegebied.

7

Welke nader te specificeren overschrijdingen van het ISAF III-budget zijn als daadwerkelijk «niet te voorzien» te beschouwen? Met welke nader te specificeren overschrijdingen had van tevoren rekening gehouden kunnen en/of moeten worden? Is Defensie inmiddels in staat om een realistische begroting voor de kosten van een dergelijke missie op te stellen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen zijn genomen om in de toekomst realistischer te begroten? Kunt u deze begroting splitsen in uitgavencategorieën?

Niet te voorziene overschrijdingen waren onder andere: de latere verplaatsing van het F-16-detachement van Kabul naar Kandahar, de verhoging van het aantal F-16's, de verhoging van de VVHO-toelage (vergoeding

voor deelneming aan vredes- en humanitaire operaties), de stijging van het aantal militairen in het missiegebied, de outsourcing van voeding, hoger dan geraamd munitieverbruik en de extra inhuur van luchttransport. Bij de opstelling van de initiële begroting wordt rekening gehouden met de op dat moment bekende uitgangspunten, inzichten en ervaringen. Genoemde overschrijdingen zijn het gevolg van nadere besluitvorming. Niettemin zijn verbetermaatregelen genomen om zo accuraat mogelijk te ramen (zie ook vraag 5) met een zo realistisch als mogelijk begroting als doelstelling. De begroting van Defensie is overigens reeds opgesplitst in uitgavencategorieën.

8

Wordt, om de beheersbaarheid en controleerbaarheid te vergroten, een onderscheid gemaakt in de begroting voor missies in kosten voor de opzet van de missie en kosten voor de uitvoering? Zo neen, waarom niet?

Ja, bij de initiële raming van een crisisbeheersingsoperatie raming worden de fasen voorbereiding, inzet en afronding onderscheiden.

9

Welke maatregelen zijn genomen om te garanderen dat HGIS-gelden alleen aan «de uitvoering van crisisbeheersingsoperaties» worden uitgegeven en niet worden gebruikt voor dekking van reguliere uitgaven bij Defensie?

Op de defensiebegroting is beleidsartikel «uitvoeren crisisbeheersingsoperaties» ingericht. Op dit beleidsartikel worden alleen de additionele uitgaven verantwoord die veroorzaakt zijn door deelname aan crisisbeheersingsoperaties. Hiertoe zijn administratieve richtlijnen en procedures vastgelegd die waarborgen dat HGIS-gelden alleen voor de uitvoering van crisisbeheersingsoperaties worden gebruikt. De belasting van de HGIS-voorziening wordt ook structureel gecontroleerd door de Auditdienst van Defensie.

10

Hoeveel geld is er precies uitgegeven in 2006 aan de «Provincial Reconstruction Teams» (PRT's) in Uruzgan en welk bedrag verwacht u in 2007 te spenderen aan de PRT's?

De uitgaven voor de instandhouding en operationele inzet van de Provincial Reconstruction Teams (PRT's) in Uruzgan zijn opgenomen in de totale raming voor de missie ISAF Stage III. Het deel van deze uitgaven dat is toe te rekenen aan de PRT's was € 7 miljoen in 2006 en is naar verwachting € 11 miljoen in 2007. Dit betreft personele en materiële exploitatie.

11

Hoeveel geld heeft het opbouwdeel van de missie in Uruzgan tot nu toe gekost?

Voor wederopbouw werd tot dusver circa € 14 miljoen gecommitteerd in Uruzgan (Wederopbouw, CIMIC en Stabiliteitsfonds tezamen). Circa de helft van dit bedrag is inmiddels uitgegeven. Met de wederopbouwinspanningen in geheel Afghanistan is een bedrag van circa € 70 miljoen gemoeid.